

KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI
REPUBLIKE SRPSKE

P R A V I L N I K
**o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od
vrijednosti**

Banja Luka, oktobar 2014. godine

Na osnovu čl. 260. tačka a) i 264. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 92/06, 34/09, 30/12, 59/13 i 108/13), Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske na 96. sjednici održanoj 10.10.2014. godine, donijela je

PRAVILNIK

O NADZORU NAD UČESNICIMA NA TRŽIŠTU HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilnikom o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se bliži uslovi i način na koji Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske (u daljem tekstu: Komisija) provodi nadzor nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti, vrste, način i postupak provođenja nadzora, postupak izdavanja naloga za otklanjanje nezaklonosti i nepravilnosti i preduzimanje nadzornih i drugih mjera, rokovi za izvršenje naloga i trajanje mjera u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti, poslovanje investicionih fondova i preuzimanje akcionarskih društava.

Član 2.

- (1) Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u smislu ovog pravilnika smatraju se:
- a) berzanski posrednici;
 - b) kastodi banke;
 - v) društva za upravljanje investicionim fondovima, investicioni fondovi i banke depozitari;
 - g) berza i druga uređena javna tržišta;
 - d) Centralni registar hartija od vrijednosti (u daljem tekstu: Registar);
 - đ) emitenti hartija od vrijednosti u vezi sa emisijama hartija od vrijednosti, upisima u Registar emitenata hartija od vrijednosti i objavljivanjem finansijskih i drugih propisanih izvještaja;
 - e) lica koja imaju dozvolu za obavljanje poslova brokera, investicionih savjetnika i investicionih menadžera;
 - ž) sticaoci i učesnici u postupku preuzimanja, kao i drugi učesnici u smislu odredaba zakona kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava;
 - z) prodavci, kupci, drugi sticaoci hartija od vrijednosti i druga lica koja učestvuju na tržištu hartija od vrijednosti.
- (2) Pod učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti u smislu ovog pravilnika smatraju se i lica koja imaju kvalifikovano učešće i druga lica koja se smatraju povezanim s nadziranom licem u smislu odredbi zakona kojima se uređuje poslovanje privrednih društava, tržište hartija od vrijednosti, poslovanje investicionih fondova i preuzimanje akcionarskih društava.
- (3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, licem koje posjeduje kvalifikovano učešće ne smatra se Republika Srpska.

Član 3.

- (1) Pod nadzorom u smislu ovog pravilnika podrazumijeva se nadzor nad primjenom:
 - a) Zakona o tržištu hartija od vrijednosti;
 - b) Zakona o investicionim fondovima;
 - v) Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i
 - g) Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
- (2) Nadzor nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti iz člana 2. ovog pravilnika (u daljem tekstu: nadzirano lice ili lice nad kojim se provodi nadzor) podrazumijeva nadzor nad primjenom zakona iz stava 1. ovog člana i propisa donesenih na osnovu tih zakona.

Član 4.

- (1) Nadzor nad licima iz člana 2. ovog pravilnika Komisija vrši po službenoj dužnosti, a po sopstvenoj inicijativi, na zahtjev nadležnog državnog organa ili stranog regulatornog organa ili po prijavi drugih lica (vlasnika hartija od vrijednosti, potencijalnih investitora u hartije od vrijednosti, učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i sl.), uključujući i anonimne prijave.
- (2) Komisija može da provodi nadzor:
 - a) samostalno;
 - b) u saradnji sa drugim organima ili pravnim licima na tržištu kapitala;
 - v) obraćanjem nadležnim istražnim i sudskim organima u cilju pružanja pomoći ili radi vršenja uvida u spise predmeta koji je u toku ili druge isprave kojima sud raspolaže;
 - g) u saradnji sa stranim regulatornim organima.
- (3) Nadzor iz ovog pravilnika vrše stručna lica zaposlena u Komisiji (u daljem tekstu: ovlašćena lica Komisije).
- (4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, za određene stručne poslove u nadzoru (vještačenja, ekspertize) može se ovlastiti društvo, ustanova ili drugo lice, ako su za obavljanje tih poslova potrebna posebna znanja ili primjena naučnih metoda.
- (5) Nadzirano lice snosi troškove za preduzete provjere podataka iz stava 4. ovog člana ako se utvrde nepravilnosti i nezakovitosti u njihovom poslovanju.

Član 5.

Ovlašćena lica Komisije dužna su da povjerena ovlašćenja izvršavaju savjesno i nepristrasno, pridržavajući se u svemu važećih propisa i pravila struke, te da postupak nadzora provode na način koji će, u što je moguće manjoj mjeri, uticati na redovno poslovanje i aktivnosti nadziranog lica i drugih lica koja su u tom postupku dužna da saraduju s Komisijom.

Član 6.

- (1) Nadzirano lice dužno je da Komisiji u propisanim rokovima dostavlja propisane izvještaje i podatke, te da ovlašćenim licima Komisije omogući pristup u poslovne prostorije, obezbijedi odgovarajuće prostorije i radnike, daje na uvid i dostavi traženu dokumentaciju i isprave, omogući pristup i uvid u elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, daje izjave i izjašnjenja i da obezbijedi sve uslove potrebne za provođenje nadzora.

(2) Pravno lice s kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom, kao i druga lica koja imaju dokumentaciju, isprave, podatke, informacije ili saznanja od interesa za nadzor, dužna su da sarađuju s ovlaštenim licima Komisije u postupku nadzora kao i nadzirano lice.

(3) Dokumentacija, podaci, informacije i saznanja do kojih se dođe u postupku nadzora predstavljaju službenu tajnu.

II VRSTE, NAČIN I POSTUPAK PROVOĐENJA NADZORA

Član 7.

(1) Nadzor koji provodi Komisija može da bude kontinuiran, redovan i vanredan.

(2) U kontinuiranom nadzoru stalno se prati ponašanje učesnika na tržištu hartija od vrijednosti i proučava stanje i kretanje na tržištu hartija od vrijednosti.

(3) Redovan nadzor provodi se nad ovlaštenim učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti prema godišnjem planu redovnog nadzora.

(4) Vanredan nadzor provodi se na osnovu indicija o mogućem kršenju zakona i drugih propisa.

(5) S obzirom na način provođenja, nadzor može da bude posredan i neposredan.

(6) Posredan nadzor provodi se u sjedištu Komisije prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja, dokumentacije i podataka.

(7) Neposredan nadzor provodi se u prostorijama nadziranog lica ili pravnog lica s kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom, uzimanjem izvjava i izjašnjenja i uvidom u poslovnu dokumentaciju i isprave, poslovne knjige, registre i evidencije bez obzira na to da li se vode u materijalnom ili elektronskom obliku, te elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica, kao i uzimanjem izvjava i izjašnjenja u sjedištu Komisije.

Član 8.

(1) Postupak nadzora obuhvata sve radnje preduzete u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica i okolnosti u predmetnoj stvari.

(2) Ovlašćeno lice Komisije ima pravo da od nadziranog lica, bez ograničenja, traži stavljanje na uvid i dostavljanje izveštaja, podataka, poslovnih knjiga i cjelokupne poslovne dokumentacije i korespondencije, bez obzira na to u kakvom se obliku vode, kao i da traži da se u pisanom obliku ili izjavom na zapisnik izjasne o nekim okolnostima ili činjenicama.

(3) Zahtjeve iz stava 2. ovog člana ovlašćeno lice Komisije upućuje nadziranom licu u pisanom obliku, uz određivanje primjerenog roka za izvršenje zahtjeva.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, u hitnim slučajevima ovlašćeno lice Komisije može nadziranom licu da uputi zahtjev usmenim putem, o čemu sačinjava službenu zabilješku.

1. Kontinuiran nadzor

Član 9.

(1) Kontinuiran nadzor provodi se prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom izvještaja, obavještenja i dokumentacije koje su nadzirana lica dužna da dostavljaju Komisiji u propisanim rokovima putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI) ili na drugi način, praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije dobijene od učesnika na tržištu hartija od vrijednosti na poseban zahtjev Komisije, svakodnevnim praćenjem trgovanja hartijama od vrijednosti na berzi u realnom vremenu putem nadzorne stanice i analizom aktiviranih signala, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora.

(2) S obzirom na način provođenja, kontinuirani nadzor je po pravilu posredan, ali u slučajevima u kojima se sve relevantne činjenice ne mogu utvrditi na takav način, predsjednik Komisije može da odluči da se dio kontinuiranog nadzora provede kao neposredan nadzor.

Član 10.

- (1) Kontinuiranim nadzorom utvrđuje se naročito:
- a) da li su dostavljeni propisani izvještaji, obavještenja i drugi podaci i dokumentacija i da li su dostavljeni u propisanom roku i propisanoj formi;
 - b) da li su podaci u izvještajima, obaveštenjima i drugoj traženoj dokumentaciji tačni i ispravni;
 - v) da li je u trgovanju hartijama od vrijednosti bilo nepravilnosti i/ili nezakonitosti;
 - g) da li je u poslovanju, radu i aktivnostima ovlašćenih učesnika na tržištu hartija od vrijednosti bilo nepravilnosti i/ili nezakonitosti;
 - d) da li je u postupku emisije hartija od vrijednosti bilo nepravilnosti i/ili nezakonitosti;
 - đ) da li je emitent objavio propisane izvještaje i da li ih je objavio u propisanom roku i propisanoj formi;
 - e) da li je za neko lice nastala obaveza objavljivanja ponude za preuzimanje akcionarskog društva, da li je ponuda za preuzimanje objavljena i postupak preuzimanja proveden u skladu sa zakonom.

Član 11.

(1) U slučaju uočenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti ovlašćeno lice Komisije sačinjava analizu koja sadrži podatke o nadziranom licu, predmet nadzora, nalaz, mišljenje, prijedlog mjera, odnosno daljeg postupanja, datum izrade analize, te ime, prezime i potpis lica koje je sačinilo analizu.

(2) Ovlašćeno lice Komisije može u kontinuiranom nadzoru sačiniti informaciju u vezi s predmetom nadzora.

Član 12.

U slučaju konstatovanih nezakonitosti i/ili nepravilnosti tokom kontinuiranog nadzora u poslovanju ili postupanju subjekta nadzora, Komisija može da pokrene vanredan nadzor ili da na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja donese odgovarajuće rješenje za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti i može da preduzme jednu ili više nadzornih i/ili drugih mjera iz nadležnosti Komisije.

2. Redovan i vanredan nadzor

Član 13.

- (1) Redovan nadzor provodi se u skladu s planom redovnog nadzora koji utvrđuje Komisija za svaku godinu.
- (2) Na osnovu plana redovnog nadzora Komisija donosi odluku o provođenju plana redovnog nadzora za određenu godinu, kojom se određuju lica iz pojedinih grupa nadziranih lica nad kojima će se provesti redovan nadzor i ovlašćena lica Komisije koja će provesti redovan nadzor nad tim licima i detaljnije uređuju druga bitna pitanja za provođenje tog nadzora.
- (3) Odluka o provođenju plana redovnog nadzora nije dostupna javnosti.

Član 14.

- (1) O pokretanju vanrednog nadzora odlučuje Komisija na sjednici usmenim zaključkom koji se unosi u zapisnik sa sjednice.
- (2) Zaključkom iz stava 1. ovog člana određuje se lice nad kojim će se provesti nadzor i predmet nadzora.
- (3) Kao činjenice utvrđene u vanrednom nadzoru smatraju se i činjenice do kojih je ovlašćeno lice Komisije došlo prije pokretanja vanrednog nadzora.

Član 15.

- (1) Komisija obavještava nadzirano lice o provođenju redovnog i vanrednog nadzora i predmetu nadzora.
- (2) Obavještenje o redovnom i vanrednom nadzoru dostavlja se nadziranom licu prije početka nadzora u roku koji ne može da bude kraći od osam dana prije dana početka nadzora.
- (3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, Komisija može da odluči da se vanredan nadzor provede bez prethodnog obavještavanja nadziranog lica, ako procijeni da bi obavještavanjem bila ugrožena svrha nadzora, a u tom slučaju ovlašćeno lice Komisije uručuje nadziranom licu obavještenje o vanrednom nadzoru neposredno prije početka nadzora.
- (4) Predsjednik Komisije izdaje ovlašćenje za provođenje nadzora ovlašćenom licu Komisije koje je određeno da provede nadzor, a jedan primjerak ovlašćenja uručuje se nadziranom licu neposredno prije početka nadzora.
- (5) Ovlašćeno lice Komisije je dužno da pokaže službenu legitimaciju nadziranom licu.

Član 16.

S obzirom na način provođenja, redovan i vanredan nadzor se po pravilu provode kao neposredan nadzor, ali u slučajevima u kojima se relevantne činjenice mogu utvrditi na posredan način ili je to u interesu ekonomičnosti postupka, ovlašćeno lice Komisije može da odluči da se dio redovnog ili vanrednog nadzora provede kao posredan nadzor.

Član 17.

(1) U toku trajanja vanrednog nadzora, Komisija može da proširi predmet nadzora i/ili da nadzor proširi i na drugo lice.

(2) O proširenju predmeta vanrednog nadzora i/ili proširenju nadzora na drugo lice Komisija odlučuje na sjednici usmenim zaključkom koji se unosi u zapisnik sa sjednice.

Član 18.

(1) U toku trajanja vanrednog nadzora, Komisija može da obustavi postupak nadzora, ako utvrđene činjenice s velikim stepenom vjerovatnoće ukazuju da nisu počinjene nezakornitosti i/ili nepravilnosti.

(2) U toku trajanja redovnog nadzora Komisija može da obustavi postupak nadzora, ako nadzor zbog promijenjenih okolnosti ne bi bio svrsishodan.

(3) O obustavljanju redovnog i vanrednog nadzora Komisija odlučuje na sjednici usmenim zaključkom koji se unosi u zapisnik sa sjednice.

Član 19.

(1) O provedenom postupku redovnog nadzora ovlašćena lica Komisije sačinjavaju i potpisuju zapisnik.

(2) O provedenom postupku vanrednog nadzora ovlašćena lica Komisije sačinjavaju i potpisuju:

- a) zapisnik, ako je nadzirano lice neko od lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova tj. ovlašćeni učesnik na tržištu hartija od vrijednosti (berzanski posrednik, kastodi banka, broker, investicioni savjetnik i investicioni menadžer), berza, drugo uređeno javno tržište, Registar, društvo za upravljanje investicionim fondom, investicioni fond i depozitar investicionog fonda;
- b) analizu, ako je nadzirano lice neko drugo lice iz člana 2. ovog pravilnika.

(3) Ovlašćena lica Komisije dužna su da zapisnik ili analizu sačine u roku od trideset dana od preduzimanja zadnje radnje na utvrđivanju činjeničnog stanja.

(4) Ovlašćena lica Komisije dostavljaju zapisnik nadziranom licu iz stava 2. tačka a) ovog člana bez odlaganja.

(5) Ovlašćena lica Komisije sačinjavaju izvještaj o redovnom ili vanrednom nadzoru u roku od petnaest dana od isteka roka za podnošenje prigovora na zapisnik i dopunu zapisnika, odnosno od okončanja postupka po prigovoru.

(6) U opravdanom slučaju, na obrazložen zahtjev ovlašćenih lica Komisije koja provode nadzor, Komisija može da produži rok iz st. 3. i 5. ovog člana.

(7) Ovlašćeno lice Komisije može u redovnom i vanrednom nadzoru sačiniti informaciju u vezi s predmetom nadzora.

(8) Ovlašćeno lice Komisije o manje važnim radnjama u toku postupka redovnog i vanrednog nadzora sačinjava i potpisuje službenu zabilješku.

Član 20.

(1) Zapisnik iz člana 19. st. 1. i 2. tačka a) ovog pravilnika obavezno sadrži sljedeće elemente:

- a) podaci o nadziranom licu;
- b) predmet nadzora;
- v) osnov za pokretanje nadzora;
- g) vrijeme i mjesto nadzora;
- d) podaci o licima koja su prisustvovala nadzoru i njihovoj funkciji kod nadziranog lica;
- đ) podaci o ovlaštenim licima Komisije koja su provela nadzor;
- e) nalaz (detaljan opis činjeničnog stanja u pogledu konkretnog predmeta nadzora, izvori na osnovu kojih su utvrđene činjenice, opis postupka i radnji izvršenih u nadzoru, sadržina izjava datih u postupku i drugi relevantni podaci);
- ž) mišljenje ovlaštenih lica Komisije (pravna kvalifikacija uočenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti u odnosu na konkretan propis, a u zavisnosti od predmeta nadzora i nadziranog lica);
- z) uputstvo o pravnom sredstvu;
- i) broj protokola i datum;
- j) potpisi ovlaštenih lica Komisije.

(2) Zapisnik se izrađuje u tri primjerka, od kojih se jedan dostavlja nadziranom licu.

(3) U slučaju nadzora nad društvom za upravljanje investicionim fondom ili investicionim fondom, jedan primjerak zapisnika dostavlja se i nadzornom odboru fonda.

Član 21.

(1) Nadzirano lice ima pravo da u roku od osam dana od prijema zapisnika, podnese prigovor na zapisnik.

(2) U opravdanom slučaju, na obrazložen zahtjev nadziranog lica, Komisija može da produži rok iz stava 1. ovog člana, pod uslovom da je zahtjev za produženje podnesen prije isteka roka iz tog stava.

(3) Nadzirano lice može da prigovara da činjenično stanje navedeno u zapisniku nije tačno i/ili potpuno utvrđeno.

(4) Prigovor mora da sadrži: oznaku zapisnika na koji se prigovor odnosi, razloge prigovora i druge podatke koje mora da sadrži svaki podnesak u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

(5) Nadzirano lice u prigovoru može da iznosi nove činjenice i nove dokaze, ali je dužno da obrazloži zbog čega ih nije iznijelo u dotadašnjem toku postupka.

(6) Ako se nadzirano lice u prigovoru poziva na određene isprave, odnosno dokumentaciju, dužno je da ih kao dokaze priloži prigovoru.

(7) Ako nadzirano lice kao dokaz prigovoru ne priloži sve isprave, odnosno dokumentaciju na koju se poziva, Komisija će kod donošenja odluke o prigovoru uzeti u obzir samo one dokaze koji su priloženi uz prigovor.

(8) Uloženi prigovor ne odlaže izvršenje rješenja o izricanju nadzorne mjere, ako je takva mjera izrečena, niti sprečava izricanje nadzornih mjera prije nego postupak po prigovoru bude okončan, ako je to potrebno radi urednog funkcionisanja tržišta hartija od vrijednosti, zaštite položaja pojedinih učesnika na tržištu ili sprečavanja nanošenja značajnije štete i ako se radi o mjerama koje se ne mogu odložiti, a činjenice na kojima se mjera zasniva su nesporne ili su utvrđene s velikim stepenom vjerovatnoće.

(9) Ukoliko nadzirano lice ne podnese prigovor u roku iz st. 1. i 2. ovog člana, smatra se da je saglasno s nalazom i mišljenjem ovlaštenih lica Komisije iz zapisnika.

Član 22.

- (1) O prigovoru na zapisnik odlučuje Komisija na sjednici.
- (2) Odluka o prigovoru donosi se u formi zaključka.
- (3) Zaključkom o prigovoru Komisija može prigovor da:
 - a) odbaci kao neblagovremen i/ili izjavljen od neovlaštenog lica;
 - b) odbije kao neosnovan, ako nadzirano lice ne dokaže da je činjenično stanje netačno i/ili nepotpuno utvrđeno;
 - v) prihvati prigovor, u cjelini ili djelimično, kao osnovan i naloži ovlaštenim licima da sačine dopunu zapisnika.
- (4) Na sadržinu dopune zapisnika, prigovor i odlučivanje po prigovoru shodno se primjenjuju odredbe ovog pravilnika koje se odnose na zapisnik, ako ovim pravilnikom nije drugačije određeno.
- (5) U prigovoru na dopunu zapisnika mogu se iznositi samo činjenice i predlagati dokazi koji se odnose na dopunu zapisnika.

Član 23.

- (1) Zaključak o prigovoru na zapisnik, odnosno prigovoru na dopunu zapisnika dostavlja se nadziranom licu u pisanom obliku.
- (2) Zaključak o prigovoru na zapisnik, odnosno prigovoru na dopunu zapisnika može se pobijati u upravnom sporu, ukoliko se upravni spor vodi protiv rješenja o izricanju nadzornih mjera.

Član 24.

- (1) Izvještaj o redovnom ili vanrednom nadzoru iz člana 19. stav 5. ovog pravilnika ovlaštena lica Komisije dostavljaju Komisiji na usvajanje na sjednici.
- (2) Uz izvještaj se obavezno dostavlja zapisnik iz člana 19. st 1. i 2. tačka a) ovog pravilnika.

Član 25.

- Povodom izvještaja o redovnom ili vanrednom nadzoru iz člana 19. stav 5. ovog pravilnika Komisija može da:
- a) usvoji izvještaj, ako u postupku nadzora nisu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti;
 - b) usvoji izvještaj i prijedlog da se ne izriču nadzorne mjere, ako su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene do usvajanja izvještaja;
 - v) usvoji izvještaj i predložene nadzorne mjere;
 - g) usmenim zaključkom naloži ovlaštenim licima Komisije da dopune izvještaj.

Član 26.

Analiza iz člana 19. stav 2. tačka b) ovog pravilnika, koju ovlašteno lice sačinjava kada nadzirano lice nije neko od lica kojima Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova, sadrži podatke o nadziranom licu, predmet nadzora, nalaz, mišljenje, prijedlog mjera, odnosno daljeg postupanja, datum izrade analize, te ime, prezime i potpis ovlaštenih lica Komisije koja provode vanredan nadzor.

Član 27.

Povodom analize o vanrednom nadzoru iz člana 19. stav 2. tačka b) ovog pravilnika Komisija može da:

- a) usvoji analizu, ako u postupku nadzora nisu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti;
- b) usvoji analizu i prijedlog da se ne izriču nadzorne mjere, ako su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene do usvajanja analize;
- v) usvoji analizu i predložene nadzorne mjere;
- g) usmenim zaključkom naloži ovlašćenim licima Komisije da dopune analizu.

3. Način provođenja neposrednog nadzora

Član 28.

(1) Neposredan nadzor vrši se radnim danom u toku radnog vremena nadziranog lica, drugog lica s kojim je nadzirano lice direktno ili indirektno, povezano poslovno, upravljački ili kapitalom i Komisije, a kada je to neophodno zbog obima i prirode nadzora isti se može vršiti i nakon radnog vremena.

(2) Nadzirano lice obavezno je da ovlašćenom licu Komisije omogući pristup u poslovne prostorije, daje na uvid traženu dokumentaciju, kao i da obezbijedi druge uslove za nesmetano obavljanje nadzora.

(3) Neposredan nadzor može da se vrši i u poslovnim prostorijama Komisije uvidom u izuzetu dokumentaciju u prisustvu odgovornog lica i/ili ovlašćenog lica i/ili zaposlenog kod nadziranog lica, odnosno uzimanjem izjava i izjašnjenja od tih ili bilo kojeg drugog lica koje ima saznanja od interesa za nadzor.

Član 29.

(1) Ovlašćeno lice Komisije vrši nadzor neposrednim uvidom u opšta akta, poslovne knjige, izvode sa računa, prepisku i druge dokumente, uključujući i elektronske medije, evidenciju o telefonskim pozivima i drugim oblicima korespondencije i ostale podatke koje su nadzirana lica u obavezi da vode i dostavljaju Komisiji, vrši analizu tih podataka, uzima izjave od drugih lica koja imaju saznanja od interesa za nadzor.

(2) Prilikom vršenja nadzora ovlašćeno lice Komisije ima pravo da, bez ograničenja, kopira originalne poslovne knjige, finansijske i druge izvještaje, saopštenja i drugu dokumentaciju, kao i da koristi elektronska i druga sredstva komunikacije instalirana kod nadziranog lica.

(3) U slučaju da ovlašćeno lice Komisije oduzme originalne poslovne knjige, finansijske i druge izvještaje, saopštenja i drugu dokumentaciju, elektronsko ili drugo sredstvo komunikacije ili neki drugi predmet, o privremenom oduzimanju izdaje potvrdu.

(4) Potvrda iz stava 3. ovog člana sadrži spisak oduzete dokumentacije ili predmeta, datum, potpis lica od kojeg su dokumentacija ili predmeti oduzeti i potpis ovlašćenog lica Komisije koje je dokumentaciju ili predmete preuzelo.

(5) Privremeno oduzeta originalna dokumentacija ili oduzeti predmeti vraćaju se nadziranom licu u roku od:

- a) tri dana od usvajanja izvještaja u slučaju iz člana 25. t. a) i b) ovog pravilnika, odnosno analize u slučaju iz člana 27. t. a) i b) ovog pravilnika (kad u postupku

nadzora nisu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti ili su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene do usvajanja izvještaja, odnosno analize);

- b) osam dana od dana izricanja nadzorne mjere, ako su u postupku nadzora utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti zbog kojih je Komisija izrekla nadzornu mjeru iz svoje nadležnosti.

(6) Izuzetno od stava 5. ovog člana, privremeno oduzetu originalnu dokumentaciju, novac ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom i prekršajnom postupku Komisija nakon pokretanja tih postupaka predaje organu nadležnom za vođenje postupka.

(7) Ukoliko Komisija ne pokrene postupke iz stava 6. ovog člana, dokumentacija, novac i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom i prekršajnom postupku vraćaju se licu od kojeg su privremeno oduzeti u roku od šezdeset dana od usvajanja izvještaja iz člana 19. stav 5. ili analize iz člana 19. stav 2. tačka b) ovog pravilnika.

Član 30.

Za poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju koje vodi i obrađuje u elektronskom obliku, nadzirano lice dužno je ovlaštenom licu Komisije na njegov zahtjev da pruži neophodnu stručnu, kadrovsku i tehničku podršku u kontroli tih knjiga, odnosno tih dokumenata.

Član 31.

(1) Ovlašćeno lice Komisije ima pravo da, pri vršenju neposrednog nadzora, sasluša odgovorna lica, traži potrebne izjave i objašnjenja od odgovornih lica nadziranog lica, lica koja se u skladu s propisima smatraju povezanim licima s nadziranim licem i svih drugih lica koja mogu dati izjave, podatke i informacije u vezi sa svrhom i predmetom nadzora, podacima ili činjenicama o njihovom poslovanju ili radnjama.

(2) Izjave i objašnjenja se mogu uzimati i od drugih lica koja su zaposlena u nadziranom licu, kao i od lica koja, po nekom drugom osnovu obavljaju poslove za nadzirano lice, a za koje Komisija smatra da raspolažu informacijama od značaja za sprovođenje kontrole poslovanja.

(3) Izjave i objašnjenja se mogu dati pisanom obliku ili usmeno na zapisnik na licu mjesta u prostorijama nadziranog lica ili u prostorijama Komisije.

(4) Lice od kojeg ovlašćeno lice Komisije zatraži izjavu ili objašnjenje u vezi s nekim pitanjem, obavezno je da daje tražene izjave i objašnjenja.

(5) U pozivu za saslušanje, odnosno davanje izjave i objašnjenja, navodi se:

- a) podaci o licu koje se poziva;
- b) vrijeme (dan, datum i čas) kada i mjesto gdje će se saslušanje izvršiti;
- v) predmet tj. postupak nadzora zbog kojeg se lice poziva;
- g) svojstvo u kojem se lice poziva;
- d) dokumentacija i/ili predmeti koje bi pozvano lice trebalo da predoči ovlaštenim licima Komisije.

(6) Prilikom pozivanja lica radi saslušanja, ovlašćeno lice Komisije vodi računa da se tom licu ostavi dovoljno vremena da se pripremi za davanje izjave.

(7) U toku vršenja neposrednog nadzora ovlašćeno lice Komisije može suočiti stranke, odnosno svjedoke u postupku nadzora, ako postoji nesklad u izjavama o činjenicama i okolnostima na koje su se izjasnili.

Član 32.

Nadzirano lice dužno je, na zahtjev Komisije, da obezbijedi da u vrijeme u kojem ovlašćena lica Komisije vrše neposredan nadzor, u prostorijama u kojima se vrši nadzor budu prisutni direktor, članovi uprave, odnosno drugo odgovorno i/ili ovlašćeno lice nadziranog lica, zaposleni i lica koja, na zahtjev ovlašćenih lica Komisije, mogu dati izjave i objašnjenja.

Član 33.

(1) Ako ovlašćeno lice Komisije ne zatekne odgovorno lice nadziranog pravnog lica u prostorijama u kojima se vrši nadzor, provešće nadzor bez njegovog prisustva.

(2) Kad nije moguće provesti nadzor bez prisustva odgovornog lica, ovlašćeno lice Komisije na licu mjesta nadzora ostavlja poziv odgovornom licu da u određeno vrijeme bude prisutno radi vršenja nadzora i o tome sačinjava službenu zabilješku.

(3) Kasnije oštećenje, uništenje ili uklanjanje ovog poziva ne utiče na valjanost dostavljanja.

(4) Ako se pozvano lice ne odazove pozivu iz stava 2. ovog člana, smatraće se da nadzirano lice i odgovorno lice nadziranog lica onemogućavaju provođenje nadzora.

4. Onemogućavanje provođenja nadzora

Član 34.

Za omogućavanje ostvarivanja prava koje ovlašćeno lice Komisije na osnovu zakona i ovog pravilnika ima u postupku nadzora, odgovorno je nadzirano fizičko lice, odnosno direktor ili drugo odgovorno lice nadziranog pravnog lica.

Član 35.

Smatra se da nadzirano lice nije omogućilo ovlašćenom licu Komisije da izvrši nadzor:

- a) ako ne dostavi izvještaj, obavještenje i/ili dokumentaciju koje je dužno da dostavlja Komisiji u propisanim rokovima putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI) ili na drugi način;
- b) ako u određenom roku ne dostavi sve tražene dokumente i podatke na zahtjev Komisije, a naročito podatke kojima je nadzirano lice dužno da raspolaže prema zakonu, podzakonskim aktima i pravilima poslovanja;
- v) ako ne dostavi tražene podatke ili namjerno ili grubom nepažnjom dostavi podatke koji nisu tačni;
- g) ako ovlašćeno lice Komisije bude onemogućeno da pri obavljanju nadzora pregleda opšte akte, poslovne knjige, izvode sa računa, prepisku i druge dokumente, uključujući i elektronske medije, evidenciju o telefonskim pozivima i drugim oblicima korespondencije i ostale podatke koje je nadzirano lice u obavezi da posjeduje;
- d) ako se lice koje je pozvano radi davanja izjave ne odazove pozivu, a izostanak ne opravda ili odbije da da izjavu;
- đ) ako na neki drugi način onemogućava ovlašćeno lice Komisije da provede nadzor.

Član 36.

(1) Ovlašćeno lice Komisije koje bude onemogućeno da provede nadzor sastavlja o tome informaciju koju upućuje Komisiji na razmatranje na sjednici.

(2) Protiv lica koje nije omogućilo provođenje nadzora Komisija preduzima mjere u skladu sa zakonom.

5. Postupak izricanja nadzornih mjera i preduzimanja drugih mjera iz nadležnosti Komisije

Član 37.

(1) Ako u postupku nadzora budu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti, Komisija preduzima mjere iz svoje nadležnosti koje su utvrđene zakonom.

(2) Ako u postupku nadzora nad licem kojem Komisija daje dozvolu za obavljanje poslova budu uočene činjenice koje same po sebi ne predstavljaju nezakonitosti i/ili nepravilnosti, ali mogu uticati na njihov nastanak, Komisija može dati preporuke za prevazilaženje tih nedostataka.

(3) Nakon usvajanja analize ili informacije iz člana 11, izvještaja iz člana 19. stav 5, analize iz člana 19. stav 2. tačka b) ili informacije iz člana 19. stav 7. ovog pravilnika, a na osnovu mjera koje je utvrdila Komisija prilikom usvajanja tih akata, ovlašćena lica Komisije pripremaju prijedlog rješenja o izricanju jedne ili više nadzornih mjera, odnosno prijedlog akta kojim se pokreće postupak kod drugog nadležnog organa.

(4) O prijedlogu akta za izricanje nadzorne ili druge mjere iz stava 3. ovog člana Komisija odlučuje na sjednici.

Član 38.

(1) Komisija preduzima nadzorne i druge mjere prema nadziranom licu na osnovu ocjene nezakonitosti i/ili nepravilnosti utvrđenih u poslovanju, odnosno radnjama nadziranog lica.

(2) Prilikom ocjene težine nezakonitosti i/ili nepravilnosti utvrđenih u poslovanju, odnosno radnjama nadziranog lica Komisija procjenjuje naročito:

- a) zakonitost njegovog rada;
- b) uticaj utvrđenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti na funkcionisanje tržišta kapitala u cjelini;
- v) položaj nadziranog lica na tržištu kapitala;
- g) broj i međusobnu povezanost učinjenih nezakonitosti i nepravilnosti i ranija kršenja odredbi zakona i podzakonskih akata;
- d) trajanje i učestalost nezakonitosti i nepravilnosti;
- đ) da li postoji mogućnost nanošenja značajnije štete.

Član 39.

(1) Ako u postupku nadzora budu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti, Komisija donosi rješenje kojim nadziranom licu izriče jednu ili više nadzornih mjera iz svoje nadležnosti, odnosno donosi akt kojim pokreće postupak kod drugog nadležnog organa ako postoje osnovi sumnje da je počinjeno krivično djelo ili prekršaj.

(2) Ako su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti koje se mogu otkloniti, Komisija u rješenju iz stava 1. ovog člana nalaže njihovo otklanjanje i aktivnosti koje je u tom cilju potrebno preduzeti, a pored toga može prema nadziranom licu preduzeti jednu ili više drugih nadzornih mjera.

(3) Rješenjem iz stava 2. ovog člana Komisija određuje rok za izvršenje rješenja i obavezu nadziranog lica da Komisiji dostavi izvještaj i dokaze o ispravljenoj nezakonitosti i/ili nepravilnosti.

(4) Rok za izvršenje rješenja iz stava 2. ovog člana počinje teći narednog dana od dana dostave rješenja i ne može biti duži od 60 dana.

Član 40.

(1) Na zahtjev nadziranog lica, Komisija može zaključkom da produži rok za otklanjanje nezakonitosti i/ili nepravilnosti koji je određen rješenjem, pod uslovom da nadzirano lice nije u mogućnosti iz objektivnih razloga da iste otkloni u roku koji mu je određen.

(2) Protiv zaključka iz stava 1. ovog člana nije dozvoljena posebna žalba.

(3) Smatra se da je zahtjev iz stava 1. ovog člana podnesen u roku ako je dostavljen Komisiji prije isteka roka koji je rješenjem određen za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti.

(4) Ako ocijeni neophodnim, Komisija može da odredi da se, uz produženi rok iz stava 1. ovog člana, produži i rok trajanja izrečenih privremenih mjera do maksimalnog trajanja tih mjera propisanih zakonom.

(5) Ukoliko utvrdi da zahtjev nije podnesen u toku trajanja roka određenog rješenjem ili da ne postoje razlozi koji opravdavaju produženje roka za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti, Komisija zaključkom odbacuje, odnosno odbija zahtev.

(6) Protiv zaključka iz stava 5. ovog člana nije dozvoljena posebna žalba.

Član 41.

(1) Nadzirano lice je dužno da u roku utvrđenom rješenjem, otkloni utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti u poslovanju i postupi po izrečenim mjerama i da Komisiji podnese izvještaj, u roku koji je utvrđen rješenjem, u kome će navesti preduzete radnje i mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti.

(2) Uz izvještaj iz stava 1. ovog člana, nadzirano lice dostavlja dokumenta i druge dokaze iz kojih proizilazi da su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene i da je postupljeno po naloženim mjerama.

(3) Ovlašćena lica Komisije sačinjavaju informaciju o izvještaju iz stava 1. ovog člana i priloženim dokumentima i dokazima, koja se razmatra na sjednici Komisije.

(4) Ako je izvještaj iz stava 1. ovog člana nepotpun, odnosno ako iz izvještaja i priloženih dokaza ne proizilazi da su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti u poslovanju otklonjene i da je postupljeno po izrečenim mjerama, Komisija će subjektu nadzora zaključkom naložiti dopunu izvještaja i odrediti rok za dopunu.

(5) Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana nije dozvoljena posebna žalba.

Član 42.

(1) Ako iz informacije iz člana 41. stav 3. ovog pravilnika proizilazi da je nadzirano lice utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonilo i da je postupilo po izrečenim mjerama, Komisija usvaja informaciju i konstatuje da je nadzirano lice postupilo po rješenju Komisije.

(2) Ako Komisija utvrdi da nadzirano lice nije postupilo po izrečenim nalogima i mjerama i da nije otklonilo nezakonitosti i nepravilnosti ili se utvrdi da je učinio nove nezakonitosti i nepravilnosti, Komisija može rješenjem naložiti otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti i izreći novu mjeru i preduzeti druge mjere i postupke u skladu sa zakonom.

Član 43.

Rok za trajanje privremene mjere čije trajanje nije zakonom ograničeno traje dok postoje razlozi za izrečenu meru.

Član 44.

Rok za trajanje privremene mjere čije je maksimalno trajanje utvrđeno zakonom utvrđuju se u okviru maksimalnog roka, a zavisno od utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti.

Član 45.

Na oduzimanje dozvole brokeru, investicionom savjetniku i investicionom menadžeru shodno se primjenjuju odredbe člana 90. stav 1. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti.

6. Okončanje postupka nadzora

Član 46.

Postupak kontinuiranog nadzora smatra se okončanim:

- a) usvajanjem analize ili informacije iz člana 11. ovog pravilnika, ako je Komisija konstatovala da u nadziranom slučaju nije bilo nezakonitosti i/ili nepravilnosti ili ako je Komisija odlučila da ne preduzima nadzorne mjere;
- b) usvajanjem informacije o izvještaju nadziranog lica o otklanjanju utvrđenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti u slučaju iz člana 42. stav 1. ovog pravilnika;
- v) dostavljanjem rješenja o izricanju drugih nadzornih mjera nadziranom licu;
- g) podnošenjem krivične prijave ili informacije istražnim organima protiv nadziranog lica ili podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv nadziranog lica.

Član 47.

Postupak redovnog i vanrednog nadzora smatra se okončanim:

- a) donošenjem zaključka iz člana 18. stav 3. ovog pravilnika o obustavljanju redovnog i vanrednog nadzora;
- b) usvajanjem izvještaja iz člana 19. stav 5. ovog pravilnika o redovnom i vanrednom nadzoru, ako u postupku nadzora nisu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti (član 25. tačka a) ovog pravilnika) ili ako je Komisija odlučila da ne preduzima nadzorne mjere jer su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene do usvajanja analize (član 25. tačka b) ovog pravilnika);
- v) usvajanjem analize iz člana 19. stav 2. tačka b) ovog pravilnika o vanrednom nadzoru, ako u postupku nadzora nisu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti (član 27. tačka a) ovog pravilnika) ili ako je Komisija odlučila da ne preduzima nadzorne mjere jer su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene do usvajanja analize (član 27. tačka b) ovog pravilnika);
- g) usvajanjem informacije o izvještaju nadziranog lica o otklanjanju utvrđenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti u slučaju iz člana 42. stav 1. ovog pravilnika;
- d) dostavljanjem rješenja o izricanju drugih nadzornih mjera nadziranom licu;

- d) podnošenjem krivične prijave ili informacije istražnim organima protiv nadziranog lica ili podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv nadziranog lica.

7. Službena legitimacija

Član 48.

- (1) Ovlašćeno lice Komisije koje provodi nadzor ima službenu legitimaciju.
- (2) Službena legitimacija iz stava 1. ovog člana je javna isprava kojom se dokazuje ovlaštenje za provođenje nadzora u smislu ovog pravilnika i identitet lica koje je ovlašćeno da provodi nadzor.
- (3) Ovlašćeno lice Komisije je dužno da prilikom nadzora pokaže službenu legitimaciju nadziranom licu.

Član 49.

- (1) Predsjednik Komisije propisuje sadržinu i izgled službene legitimacije.
- (2) O izdatim službenim legitimacijama nadležna služba Komisije vodi posebnu evidenciju, čiju sadržinu propisuje sekretar Komisije.

Član 50.

- (1) Službena legitimacija se zamjenjuje ako:
 - a) postane neupotrebljiva zbog dotrajalosti ili oštećenja;
 - b) ovlašćeno lice Komisije promijeni ime ili prezime.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana ovlašćeno lice Komisije dužno je da preda legitimaciju koja se zamjenjuje.
- (3) Nova službena legitimacija izdaje se ako službena legitimacija bude:
 - a) izgubljena;
 - b) ukradena;
 - v) nestane na drugi način.
- (4) U slučaju iz stava 3. ovog člana službena legitimacija se oglašava nevažećom u Službenom glasniku Republike Srpske.
- (5) Do izdavanja nove legitimacije ovlašćeno lice Komisije provodi nadzor na osnovu ovlaštenja iz člana 15. stav 4. ovog pravilnika, u kojem se navodi da ovlašćeno lice Komisije trenutno nema službenu legitimaciju.

Član 51.

Službena legitimacija prestaje da važi ako:

- a) ovlašćeno lice Komisije prestane da obavlja poslove nadzora ili mu prestane radni odnos;
- b) bude zamijenjena novom;
- v) se izda nova.

III PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 52.

Na postupak provođenja nadzora obuhvaćenog ovim pravilnikom primenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, ako zakonom i ovim pravilnikom nije drukčije određeno.

Član 53.

Postupci nadzora koji nisu završeni prema odredbama Pravilnika o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 53/07, 118/08, 95/09, 39/11, 41/13 i 47/13) završiće se prema odredbama ovog pravilnika, ukoliko je to povoljnije za nadzirano lice.

Član 54.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o nadzoru nad učesnicima na tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 53/07, 118/08, 95/09, 39/11, 41/13 i 47/13).

Član 55.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Broj: 01-11-XCVI-710-1/14
Banja Luka, 10.10.2014. godine

Predsjednica
Komisije za hartije od vrednosti
Republike Srpske

Mira Potkonjak